

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 8 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TOLLHEGYEN.

— nov. 21.

(Vágó.) Vágó Bélát, a budapesti egyetem nemzetközi szociálista diákját az egyetemi tanács örökre kizárta az Aula csarnokaiból. Igen helyes, igen igazságos ítélet, hogyha nem komédiája, mert hiszen több mint bizonyos, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter ezt az ítéletet megsemmisíti. Most ugyanis a nemzetköziek vezetik a nemzetet. Vágó telefonozta kollegáit a függetlenségi kör elé, hogy az ott összegyűlt nemzetköziet reájok uszithassa. Még a diákjelvényeket is fölrakatta velök, hogy annál könnyebb legyen a csöcselék munkája. Társait megrágalmazta, hazáját — mely véreit, a galicia bevándorlottait jogokkal és jóléttel látta el — hazug ráfogásokkal illette. Így tehát az egyetemi tanács ítélete nagyon helyén volt. Közönséget érte az egyetemi tanácsnak, mert észrehatatlan ítélete növelni fogja az egyetemi hatóságnak már már megingott tekintélyét, az egyetem fegyelmét pedig szívesen viselik azon ifjak is, kik a hazátlanok dédelgetését magokra nézve igazságtalanságnak tekintették. Kisebb bűn az, ha az ifju haszonszeretete által tulzásokba ragadtatik, mint hogyha a hazaárulás engedi meg magának a féktelenséget.

(A „haspók.“) Berangér, a nagy francia költő dalocskája jutott kezeinkhez. „Le

Ventru“, a haspók a címe; fordítása itt következik:

„Választó polgártársaim
Beszámolok előttemek,
Mit a királyért tettem im,
És a hazáért s értetek;
Fölvirágoztam a haza:
Gömbölyűm jövök haza.
Mily ebédek,
Milyen étekek
Adják a miniszterek,
Mennyit ettem, istenek!

Hasamnak rendezetlenül
A házban is hive vagyok,
A hol Villé e s d'Argenson ül,
Ott ülök én és szavazok:
S amig helyemre költözöm,
Pástétomokkal töltözöm.
Mily ebédek,
Milyen étekek!
Adják a miniszterek,
Mennyit ettem istenek!”

Magyarországon, a haspókság hazájában.
skár iskolai szavalmánynak is el kellene fogadni az ilyen okos kis bohóságot.

Pénz.

— nov. 21.

Az osztrák magyar bank fölemelte a kamatlábat, tizenkét vármegyétől elvonta az állami támogatást. Bár egymástól távolesó kérdéseknek látszanak, mégis közel esnek abban a tekintetben,

hogy mindkettő szaporítja a köznyomoruságot. A két kérdéssel foglalkozzunk hát e helyen.

Az ember néha kénytelen a közgazdaság szürke tudományába hatolni. Az ember olvassa, hogy az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa, Pranger vezértitkár előadása alapján, kevésnek találja az aranyat az országban, s e miatt fölemeli a bankkamatlábát háromszázalékról, négyre. Talán közönyösen hagyná ez a nagy közgazdasági esemény, ha a legközelebbi váltólejártnál, vagy az amortizációs kölesőne legközelebbi terminusánál nem venné észre, hogy a bankok is fölemelték a kamatlábat, négy és félről hatra, ötről hétre, hatról nyolcra. Hja, a bankok nem tehetnek az Osztrák-Magyar-Bank ellen, s az ugy látszik, szintén a nagy pénzügyi elméletek közé tartozik, hogy amikor az Osztrák Magyar Bank egy percenttel stájgerol, a vidéki bankok kettővel mennek előre.

De amikor az embernek véletlenül betétje van, s azután is nagyobb százalékot akar: az nincs. Amikor a bankkamatlábát leszállították, leszállott a kölcsön kamatláb is. Most, hogy a bankkamatláb fölemelkedett, a kölcsönkamatláb vele ment, de a betétkamatláb nem. Ugy látszik, erre is valamely pénzügyi elmélet adja meg a választ.

Nóták.

(„Veér Judith rózsájá“ ból)

Mózes nótája.

(I. felv.)

Ha felültem pejaripám hátára,
Kivágtattam nagy vigan az utcára:
Széles acél fringijámon
Ragyogott a napvilág,
Törökbárony süvegemen
Hajladozott a virág.

Pejaripám ugrált, táncolt kényesen,
Én meg ültem a szőren legényesen.
Pires bársony dolmányom;
Lingett-lengett utánam,
A menyecskék, lányok szíve
Majd meghasadt utánam!

Lampérth Géza.

Pánszlávok.

Irta: Gáspár Imre.

Egyik felsővidéki vármegyében élt, — de már évtizedek előtt, — egy szép magyar nevet viselő ur. Mondjuk, hogy Kardos, még

pedig ősrégi Kardos. Lelkes magyar fiu volt, szeretett verselgetni s arról álmodott zsenge ifju korában, hogy híres magyar poéta lesz belőle. Ma is ott olvashatók zsongéi a s...i főiskola magyar irodalmi társaságának érdemkönyvében. A megye szolgálatába állott, irt vidéki tudósításokat a Kossuth lapjába, majd a Kemény Zsigmondéba is. Hazafias, lelkes tudósítások voltak, a lapok közölték, sőt a tiszteletpéldány is kijárt éretük. — Egyszer azonban, hogy-hogyan, föltámadt benne a gyermekkori versírás kísértete. Összeirt egy csomó hazafias verset és népmondát, becsomagolta és elküldte a régi „Vasárnapi Ujság“ nak, amelynek akkor még Pákh Albert volt a szerkesztője — Kardos uram azt a vigyázatlanságot követte el, hogy előre fölolvassák tartott versiből, oly biztos volt a sikerben.

Csak hogy az a Pákh Albert furesa le gény volt ám! Számozott szerkesztői üzenetei (fól is vitte vagy tizezerig) valóságos pici nyaktilócskák valának. — Eltörpülnek mellettök lapjaink mondva csinált üzenetei, melyek — szerencsésebb minta után indulva — rég nem szerkesztői üzenetek már s látszik, hogy a szerkesztő rendeli meg a kérdést is, feleletet is. Ezek az üzenetek az akkor ezrével seregülő vadpoétákat nyakazták le s oly rettenetes szatírával tuszkolták ie,

hogy a ki egyszer megkóstolta, az elmondhatta a fiatal Ovid siralmát:

„Parce pater stimulis, jam nunquam carmina dico!”

Hát a mi Kardosunknak is az a szerencsétlen ideája támadt, hogy verseit beküldte a „Vasárnapi Ujság“ nak.

Naponta várta a kedves üzenetet, csak hogy annak egészen a visszaját kapta, mert a mi megtörtént tény — az üzenet így hangzott: „Őn olyan poéta, mint a Figurinot, a ki sárgarépából faragja az istennőke!”

A csapás borzasztó volt. Kardos uram nem tudott hová lenni a közneveltségé válás szégyenétől, a vérig sérteti hiúság dühától. Epen a boldog emlékeztető Bach-korszakot éltük. Kardos, — eddig a legvéresebb száju magyar — levetette a sarkantyus csizmát, le a magyar ruhát, sutba dobta a kőcsagos kucsmát és beállt... pánszlávnak. Szörnyű volt hallani magyarelleses kifakadásait. Nem telt bele fölesztendő, kineveztek előkelő hivatalos állásra.

Soha ugy nem kintak magyar embereket, mint a hogy ez a renegát cselekedte, ki kegyetlenséggel palástolta nevetségessé volt.

Emlékezzünk egy felföldi városka tani-

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

Nos, az ilyen elméletek alapvetői lehetnek az osztalék-tudománynak, de ellene vallanak a szép közgazdasági hivatásnak, amelyekről a pénzintézetek jelentéseiben oly szép sorokat olvasunk. Ha a pénzintézetek komolyan veszik ezt a hivatást, s nem tekintik mindenekelőtt álló, egyedüli célnak a részvényesek gazdagítását, akkor következetesebb módon kell eljárniok.

Vagyis, ha a bankkamatláb emelkedett:

vagy emeljék a betétek kamatlábát is,

vagy, ami még jobb lenne: ne emeljék a kölcsönök kamatlábát se.

Olyan kétszerketője ez a pénzügytannak, amelyet a legtökösabb elméletek se tudnak megdönteni.

II.

Az elvont dotáció.

Most, hogy a kormány tizenkét vármegyétől elvonta az állami dotációt, sokan érdeklődve kérdezik, hogy miből is áll ez a dotáció? Valami pénzforma volt-e, avagy komoly évjáradék?

A dolog úgy áll, hogy a legtöbb vármegye szegény, mint a templom egere. Törzsvagyona alig-alig van néhány magyar megyének, jövedelme pedig legtöbbször annyi van, amennyivel meghalni lehet, de megélni nem. Ha tehát a törzsvagyon és jövedelem nem futotta a tisztviselők fizetésére, korábban pótdóval fedezték a vármegyék a hiányt. Ha azonban a pótdó sem volt elég, a szükséges összeget az állam egészítette ki. Legutóbb azonban, a megyei tisztviselők fizetésének rendezése alkalmából a pótdó ily célokra való kivetése teljesen elmaradt s egyedül az állam dotációja adta a tisztviselők fizetési alapját a legtöbb vármegyében.

A megyei tisztviselők fizetésének

relvételénél mostanság az a szokás, hogy a hivatalos személyek a hónap elsején nem pénzt kaptak, hanem csak utalványt. Ezzel azután elmentek az állami adóhivatalba, ahol az utalványt kifizették nekik. December elsején azonban a dotációktól megfosztott megyékben meg fog történni az a furcsa eset, hogy az állami adóhivatalok megtagadják a megyei nyugták kifizetését.

Most már sajtószerű eset áll elő. A közigazgatási tisztviselők megválasztásuk és hivatalba iktatásuk alkalmából esküt tesznek, amelyben hivatali kötelességük teljesítésére kötelezik magukat, még pedig minden feltétel nélkül. Ezen eskü alapján tehát a megyei tisztviselőknek fizetés nélkül kellene tovább dolgozniok, ha csak nem akarják megszegni azt. Most tehát elérkezett az idő, amely megadja a *jólleti bizottságok* létjogosultságát, mert elvégre a semmiből nem élhet meg senki s a kenyerüket vesztett emberekről gondoskodni kell. A gépnek nem szabad megakadnia.

Politikai hírek.

— **A törökszentmiklósi mandátum.** A törökszentmiklósi választókerület viszontagságos mandátuma ma újból megfordult a kir. Kurián. A kerületben tudvalevőleg Somogyi Aladár drt. választották meg az általános választások idején, függetlenségi programmal. A kisebbségben maradt kormánypart a mandátumot kérvénnyel támadta meg azon az alapon, hogy Somogyi nincsen benne semmiféle — választói névjegyzékben. — Az ítélelhozatal előtt néhány nappal Somogyi lemondott a mandátumról, mire a Kuria a törvény értelmében a kérvényezőket marasztalta a felmerült összes költségekben. A második választás alkalmával nagy többséggel ismét Somogyit választották meg a törökszentmiklósiak. A mandátumot a kisebbségben maradt part újból megtámadta a miatt, hogy Somogyi nem választható. Mára

volt kitűzve az ítélel hirdetés, azonban Paiss Andor elnök tudatta, hogy Somogyi tegnapelőtt megint lemondott a mandátumáról. A mai tárgyalás ennél fogva csak a költségek megállapítására szorítkozott. A 900 koronát tevő költségekben ismét a peticionálókat marasztalták. A kerületben e szerint harmadszor is választani fognak.

— **A székes főváros igazoló választmánya** november hónap 24 ikén — pénteken — délelőtti 11 órákor ülést tart, a Központi városháza tanácstermében. Tárgy: Az iskolaszéki választások ellen beadott fől-szóalások tárgyalása. Ezt az ülést már november 17 ikén kellett volna megtartani, azonban akkor a tagok nem jelentek meghatározatraképes számban.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 21.

Félhivatalosan írják, hogy függetlenségi körökben ma nagy felháborodással beszéltek Rakovszky István néppárti alelnök állítólagos vasvári nyilatkozatáról, melyben a függetlenségi pártot erősen megtámadta. A koalíciós sajtó egyrésze szándékosan elhallgatta a kínos incidenst, de azért a dolog nem marad annyiban, mert a vezérlőbizottság egyik legközelebbi ülésén valamelyik függetlenségi párti bizottsági tag szóvá teszi a dolgot.

Több képviselő a súlyos beteg Kossuth Ferenchez fordult azzal a kérdéssel, hogy mit szól Rakovszky nyilatkozatához. A függetlenségi párt elnöke állítólag mérsékletre intette hivatott, mert — ugymond — Rakovszky szavainak ezidőszerint nincsen olyan súlya, hogy érdemes volna valamelyik nyilatkozatát a koalíció egységét megbontani.

(Fejérváry nyilatkozatai.)

Függetlenségi képviselők ma sokat beszéltek Fejérváry Géza báró miniszterelnök nyilatkozatairól. — Félhivatalosan közölték ugyanis, hogy a kormányelnököt valaki

tőjára. Ezt nevezzük Vokurkának. Egy ideig tenitgatta népeit elemi tantárgyakra. Vokurka uram is azt vette a fejébe, hogy magyar verseket fog írni. A földesurnak mutatta meg zöngeményeit. A földesur, mint a régi magyar urak többnyire, helyes érzékelte itélte meg az irodalmi kísérleteket s ke-reken kijelentette, hogy ennél még életében sem olvasott rosszabb verseket. Vokurka uram a korlátolt, de önhitt emberek hitetlenkedő mesolyával nézett az öreg urra. Megállj, majd beszélsz te még másképen is, — gondolta magában.

Vitte a verseket a postára és küldötte ő is egyenesen — Pákh Albernek. Ugy járt vele, mint Kardos uram, valamint belőle is olyan vad pánszláv kerekedett, mint ama Bach-buszárrá vedlett magyarból.

Az a különös a dologban, hogy soha sem lehetett hallani a Kardos és Vokurka tót irodalmi sikereiről. — Vagy nem írtak többé, vagy ott is csak úgy fogadták, mint a „Vasárnapi Ujság”-nál, de poéta nem lön belőlük, játszották holtuk napjájig a volszkusokhoz pártolt Coriolánt. Sőt lehet, azért vonultak nem az irodalmi rajongók, nem a nemzetüket szerető, annak művelődését szívükön hordó jóra való emberek, hanem a bérelt hitványok társaságába, mert egyszerűen „a familiát akarták esuffá tenni”, mint az egyszeri civis gyerek, ki ezzel a vallo-

massal mutatta be apjáuk a feslett életü mátkóját!

Még érdekesebb típusa volt a pánszlávizmusk az öreg Bandi bácsi, a ki alföldi nagyobb város hivatalában töltötte ő eg napjait. Fiatal korában, — ez is való tény, — nagy sikerrel vendégszeresapelt a Nemzeti Színházban, még pedig a tragikai hőszerepkörében. Csak hogy akkor Egressi Gábor volt a mi nagy tragikusunk, Bandi bácsira szükség nem volt. Évekig várta a jó szerencsét, de nem jött. Elparlagiasodott, ellumpodott; meg is keseredett, mint a nagyon régi bor és vágkép letett minden dicsőség reményéről. Hivatalt vállalt és lett belőle is magyargyűlölő, véresszájú pánszláv. Szerencsére igen okos tót emberek között élt, a kik nem hallgattak rá, sőt — nem is egészen helytelenül, — bomlott elnöjü embernek tartották . . .

Kardos és Vokurka urainkat szivesen átengedjük — akárkinek. A renegátok soha ki nem haló, mindig hasonló típusai ók. Még azokat se szeretjük, a kik — titkos gyűlölettel eltelve a magyar iránt, — a haszonért, az érdek kedvéért mégis átsompolognak a mi táborunkba, valósággal pedig várják, mikor lesz már egyszer vége a magyar nemzetnek? Ilyenek is vannak ám. Bandi bácsit azonban kár volt elveszíteni; egy kis teret, egy kis biztatást kellett

volna néki nyújtani. Jöttek volna utána . . . mások is!

Amaz időkben, — mint oly sek magyar főr, — úgy fogta föl az ő szerepét, hogy a választások előtt megpaktált a tóttokkal. Az ily paktum valódi értelme a következő: „Engedj engem rosszat cselekedni, egy ideig én sem háborgatlak a rossz cselekedeteidben.” Ez a paktumos eljárás erősítette meg legtöbb helyen az izgatokat, mert hiszen a szegény tóttokat mintegy a kezökre jászottuk, s beismertük, hogy ezeknek az embereknek joguk van néhány ezer idegen ajku emberrel rendelkezni, a kiket egy csapással kellett volna megsemmisíteni, porrá zúzni! Az érdemszerző tulbuzgóságnál, az elnöző bünye paktálásnál mennyivel többet ért volna jó cselekedetekkel füzni magunkhoz ezt a hajlítható természetü, jó lelkü tót népet! Enyhíteni nyomorukat, megbizható irányban fejleszteni kulturájukat és ezenkívül ugy a magyar, mint az idegen népekre áldásos, becsületos, tiszta irányu politikát követni, az lett volna a nemzetiségi kérdés megoldása, így esatoltunk volna magunkhoz mindenkit, a kiket elriasztottunk és a kiket könnyelmü léhasággal engedünk egyrészt a rosszlelkü izgatás, másrészi az öket kielő, kipusztító kapzsiság prédájává . . .

Vaskályhák,

tűzhelyek, kályha ellenzők, nickel kályhatálcák, extra finom főzőedények, revolverek és töltények, és az összes vasáru cikkek, legjobb minőségben a legolcsóbban kaphatók: **Nánássy Lajos** Debrecen, a megyeházzal szemben.

vaskereskedésben.

megkérdezte, hogy mi a véleménye az alkotmánypártól, mire azt válaszolta, hogy bizony az furesa párt.

Mert ha a szabadalvópárt kilences bizottságának programját tette magáévá és azt tette, akkor a vezényszót kikapcsolta. — És ebben az esetben pedig mit keres a koalícióban? Így állította a dilemmát a miniszterelnök és bizony ez ellen senki sem tudott érvelni.

Maga Polónyi Géza mondotta, hogy a miniszterelnöknek igaza van és határozottan kijelentheti, hogy ő ninces a megelőgedve az alkotmánypárt programjával, amely részben homályos, részben nem elég koalíciós.

(Kossuth és Justh.)

Ma délelőtt Justh Gyula képviselőházi elnök felkereste Kossuth Ferencet és onnan a képviselőházba ment. Holnap délután nagy küldöttség élén a korponai országgyűlés ünneplésére utazik.

(A haladópart növekedése.)

A kormány félhivatalosa jelenti örömmel, hogy a haladó-part napról-napra erősödik. Immár 135 tagja van és hozzá kell tenni, hogy a szaporodás folyamata most már nagy lendületben van.

(Uj választások.)

Haladóparti körökben beszélnek, hogy a választások annyira elkerülhetetlenek immáron, hogy már a legközelebbi időre várhatók.

(Andrássy meghívása.)

Koalíciós körökben az a hír terjedt el, hogy Andrássy Gyula gróf meghívót kapott a királyhoz. Illetékes helyen a leghatározottabban megcáfolják e hirt.

(Fejérváry Bécsben.)

Fejérváry Géza báró pénteken Bécsbe utazik. — Ez az út nem függ össze a politikai helyzettel. Ezuttal a jelvénykérdés rendezése végett utazik Bécsbe a miniszterelnök.

(Uj főispán.)

Megbízható forrásból értesülünk, hogy Lenk Gyula kir. ítélőtáblai bírót Jásznagykunszolonk vármegye főispánjává nevezték ki. A kinevezés néhány nap múlva fog megjelenni a hivatalos lapban.

(Fazekas Ágost főjegyző helyettesítője.)

Kristóffy József belügyminiszter ma ismét leiratot intézett Pestmegye törvényhatóságához. Ebben a leiratában kijelenti, hogy Fazekas Ágost főjegyzőt, akit az állásától felfüggesztett, Dubraviczky László tiszteletbeli főjegyzővel helyettesíti. A leirat vétele után, Fazekas Ágost főjegyző annak adott kifejezést, hogy — mivel a törvény nem ad jogot a miniszternek a helyettese kinevezésére — a reá bizott ügyeket ezentul is vinni fogja; azonban jelentést fog tenni erről a legközelebbi közgyűlésnek s ettől várja a további intézkedéseket.

Fazekas Ágost főjegyzőt, a nemzeti elmentállásban kifejtett hazafias magatartásáért, tegnap Szigetszentmiklós és Üllő községek képviselő-testülete egyhangulag és lelkesedéssel díszpolgárrá választotta. Erről a főjegyzőt ma táviratilag értesítették.

(Nógrádmegye meghódol a kormánynak.)

Nógrádvármegye alispánja ma távirati kérelmet intézett a belügyminiszterhez, hogy az állami dotációt ne vonja meg a vármegyétől, — ő és a tisztviselői-kar inkább eláll a passiv rezistenciától, s végrehajtja a kormány ismeretes rendeletét. — Nógrádmegye tisztikara attól fél, hogy a kormányzatban fennakadás áll be a dotáció megvonásával.

(Ellenálló vármegyék.)

Lőcse és Szepesvármegye jóléti bizottsága mai közgyűlésén kimondotta, hogy a főispánt nem installálja és az installáló közgyűlés egybehívásától az alispánt eltiltotta.

Egyről-másról.

— Az idegen Debrecenben. —

— nov. 21.

Szatmár felől érkeztem Debrecenbe, talán már késő is volt, mert este 10 óra elmult. Gondoltam magamban azonban, hogy lehetne esti 10 óra késő Debrecenben, én mindig azt hallottam, hogy Debrecen ilyen olyan nagy város, mely büszke multjára, jelenére.

A mint megéreztem, fülemet csengetés ütötte meg a pályaudvaron kívül. Mi az? Kérdeztem. Azt a feleletet kaptam, hogy „az a kis gőzös“.

Mi lehet az a kis gőzös?

Kíváncsi voltam, felültem rá s néhány perc múlva a városban voltam.

A piac utcán leszállítottam, azzal az elhatározással, hogy egyik-másik kávéházba, vagy vendéglőbe benézek. Mit is tehetne egyebet az ember este egy teljesen idegen városban.

De minő nagy volt meglepetésem, mikor egy fényesen berendezett kávéházba beléptem. A cigányok játszottak üres asztalok előtt, itt-ott egyik-másik sarokban böngészte néhány újságot a lapokat. A pincért kérdeztem, mikor lesznek itt vendégek? kérdésemre azt felelte:

— „Vendég kevés van nálunk, de ott beljebb nagyban folyik a kártyázás, talán méltóztatnék részt venni benne, Debrecenben éjjel csak kártyázó közönségre lehet számítani, itt a családok még nem járnak kávéházba s egyáltalában az éjjeli kávéházi élet még nincs kifejlődve.“

Nekem ez a magány unalmas volt, siettem innen távozni.

Kérdeztem egy rendőrt, melyik itt legnagyobb s legjobb vendéglő?

— Az ni! — felelte rá az atyafi.

Nem tudtam megállani, hogy meg ne kérdezzék, hogy van-e a t. rendőr urnak sok dolga?

— Van is, ninces is, felelte rá, ez az én posztom, innen nem szabad mozdunyi, de ha füttventist hallok, akkor elmegyek oda s hun baj van.

Nem lehet valami irigylésre méltó dolga ennek az embernek! S adtam neki egy koronát, de ezt nem fogadta el.

Bemegyek végre egy nagy vendéglőbe, itt is cigány játszik, ültek vagy tíz asztal

nál, de a cigány csak egy asztalnak játszott. A pincér felvilágosított, hogy ez azért van, mert a többi asztaloknál tányérozáskor a cigánynak csak kártyákat, vagy legfeljebb piculákat adnak, de annál az asztalnál, hol most játszik a cigány, forintokra is van kilátás. Tetszik tudni a cigánynak van esze.

Furesa élet van ebben a Debrecenben, különösen éjjel, az idegen bizony teljesen magára van hagyatva s alig várja, hogy kerekét oldjon.

Én is éjfél tájban ott hagytam a vendéglőt, még egy kis sétát próbáltam meg, még 12 óra sem volt, de ekkor már a jó Debrecen aludt, olyan csendes és néma volt, mindenki aludta az igazak álmát.

Én pedig tündöttem azon, hogy vajjon csakugyan Debrecenben, ebben a nagy városban vagyok é?

—6.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— november 21.

„Vicem apro vicem reddo tibi Palla-vicino!“
(Sátoraljaujhelyi-versike.)

*
Mélyen tisztelt policáj,
Mit csinál Sóvágó, Rostás?
Ugy látszik, hogy az eszök
Végh uréknak kissé rozsdás!

(Debreceni versike)

*
Marha, sertés, bornyu hús
Ara kissé kritikus!
Nincs e honban olcsó semmi
Csupáncsak az emberhus!

— **Végletek az időjárásban.** Ez az év a hirtelen változatok és meglepő átmenetű időjárások éve. Nehány nappal ezelőt valóságos nyári zivatarban volt részünk, mely állítólag jele lenne annak, hogy hosszú őszre van kilátásunk, de jele lehet annak is, hogy ezt a rendkívüli időváltozást hirtelen nagy hideg fogja követni. A természetben épen e nagy ellentétek kergetik egymást, bár úgy látszik, hogy minden a rendes törvények szerint működik. Mostanában is majd hűvösebb az idő s a téli felöltő nagyon jól felfér, majd lágyabb, enyhébbre változik s hirtelen nem tudjuk, mit vegyünk magunkra, annyira kiköppenünk a rendes megszokottságunkból. Szóval nincs megállapodás s valóban türelmetlenek lehetünk, mikor jövünk a rendes kerékvágásba. A nyári rendkívüli nagy szárazságot alapos esős őszi idő váltotta fel, a föld át van ázva, mint talán még soha, most már majd csak bőségesen kellene a hóból s így egy jobb esztendőre lehetne kilátásunk.

— **A novemberi rendes közgyűlés** e hó 29 én lesz. A közgyűlésen még Domahidy Elemér főispán fog elnökölni. A közgyűlés tárgysorozatának megállapítása véget ma teljes tanácsülés volt a városházán, amelyen az egyes tanácsnokok jegyzőkönyvbe foglalatták azokat az ügydarabokat, amelyeket a közgyűlésen elreferálni akarnak.

— **Eljegyzés.** Városunk egyik jeles s kitűnően képzett fiatal ügyvédje Dr. Osváth Ferenc eljegyezte Király Erzsike ur-

AZ UJDIVATU óra, ékszer, ezüstművek remekei
legnagyobb választékban,
olcsóbban mint bárhol az országban, Debrecenben egyedül Lőfköviténél kapható.

leányt B. Bicskén. Ez az eljegyzési hír rokonok s jóbarátok körében nagy örömet fog szerezni, mi is a magunk részéről legjobb szerencse kívánatainkat nyilvánítjuk.

— **A debreceni jótékony nőegylet társas estélye.** A debreceni jótékony nőegylet választmányja elhatározta, hogy december 3-án társas estét rendez az Arany Bika disztermében. Az est programja oly érdekesen van összeállítva, hogy nemcsak kedvesen szórakoztatja a közönséget, hanem az valóságos műélvezet lesz. A program Szávay Gyula jeles költőnk prologjával kezdődik, melyet követnek zene és énekszámok. Az est iránt városszerte nagy érdeklődés mutatkozik és a rendezőség mindent elkövet, hogy teljes sikert arasson a nemes cél Igazi művész erők fognak közreműködni és a program minden egyes pontja valóságos műélvezetet ígér. És mindezt egy koronáért hallhatja és láthatja mindenki. Egy egész sereg nemes lélek fáradozik azon, hogy a nőegylet szegényeinek és árváinak könyeit leterölhesse ezen jótékonycélu est jövedelméből. Az est sikerén Veressné Szathmáry Teréz nőegyleti elnök, Szabó Kálmánné és Weszprény Zoltánné alelnökök a választmányi tagokkal együttesen fáradoznak. A nőegylet a tél folyamán gyakrabban fog ilyen társasestéket rendezni. Nemcsak a legnemesebb emberbaráti célokat kívánja ezzel szolgálni, hanem az érdekesebbnél érdekesebb programok összeállításával művelni kívánja a szíveket. Lapunk legközelebbi számában hozni fogjuk a társas est végleges programját is.

— **Halálos szerencsétlenség a dorogi állomáson.** A vigyázatlanságnak e vagy a szolgálat teljesítő kalauzának a hibája folytán ismét halottja van a vasutnak. Egy ismeretlen asszony az áldozat, a ki a hajdudorogi állomáson leszállt. Nem tudni mi okból tett a M. A. V. oly intézkedést, hogy az eléggé forgalmas állomáson csak 2 percig áll a vonat, holott ez az idő le és felszállásra nem elegendő. Elég az hozzá, hogy ennek az intézkedésnek meg van az áldozata. Az eset részleteiről tudósítunk a következőket: Hétfőn délután fél 5 órakor érkezett a vonat a dorogi állomásra, a hol a szoktnál több utas akart Debrecenbe jönni. A dorogi állomáson rendszeren csak 1 percig áll a vonat, ezt az időt akarja a szegény asszony felhasználni a leszállásra. A kalauz már megadta a jelt az indulásra, mikor egy éles sikoltás rázta meg a levegőt, az utasok közül sokan kiugráltak a vonatból, akik előtt véres látvány tárult, egy asszony hevert a kocsikerekei alatt, összeroncsolt tagokkal. A szerencsétlen asszony két kezén két kocsit, a harmadik kocsit a nyakán ment keresztül és nyomban szörnyet halt. Az esetről sürgönyileg tetek jelentést az üzletvezetőségnek, mely első sorban hivatva lesz kideríteni, hogy kit terhel a szerencsétlenséget a felelősség.

— **Fordult a kocka.** Budapestről az a hír érkezik, hogy az egyetemi hallgatók és a tanári kar tagjai megbékültek egymással. Ez a megbékülés annak az eredménye, hogy Melha Armand, akit tudvalevőleg kitiltottak az egyetemről, ma egy küldöttség élén érkezkeny bocsánatot kért Láng Lajos rektortól s kijelentette, hogy a mit tett, hazafiúi nemes felhevülésében, meggondolatlanul tette. A rektort mélyen meghatotta a bocsánatkérés és körülbelül olyasformát emlegetett, hogy ő is igyekezni fog jóvá tenni mindent. Értjük . . . Vágó Béla szocialista

hallgatót kitiltották az egyetemről. Ki merné kétségbe vonni, hogy az egyetemi tanács ezen intézkedése nem aranyhidat akar építeni Melhának — az egyetemre való visszatérésre? Helyes is, ha a hazafias érzelmű diákok nemes felhevülését nem büntetik szigoruan.

— **Nehéz a megélhetés.** Az élelmszerek drágasága napról napra elviselhetlenebbé válik. Különösen nyomasztó ez a meghatározott jövedelemmel bíró tisztviselőkre nézve, a kiknek még a nyomoruságos lakbérviszokkal is küzdeniök kell. Ugyanis a tartós ipari pangás következtében Debrecenben már hosszú idő óta új ház alig építetik, a mi épül, az mind kevés, városunk nagyságához képest, üres lakás így alig is van, a mit a háztulajdonosok folytonos lakbéremelésre fel is használnak. A nagyobb pénzintézetek számolva ezekkel a nyomoruságos viszonyokkal, tavaly drágasági pótlékot is adtak tisztviselőinknek, a mi, tekintettel a fokozott drágaságra, az idén is aligha fog elmaradni.

— **Ellopott répa.** Szabó József Jókai utca 42 szám alatti lakos gazdálkodó a napokban arra a meglepő felfedezésre jutott, hogy banki földjén levő felszedett és bucakába rakott 12 métermázsá répáját ellopták. Kutatni kezdett a tettes után és csakhamar meg tudta, hogy a lopást Nagy Sándor nevű szomszédja követte el, akinél az elhordott répa nagy részét meg is találta. A rendőrség a tolvaj szomszéd ellen az eljárást megindította.

— **Elgázolt öreg ember.** A tegnapi vasuti szerencsétlenség áldozatának, akinek kilétét tudvalevőleg nem tudták megállapítani, tegnap jelentkeztek a hozzátartozói, Ujfehértói lakosok. Az elgázolt ember Halavács Ferenc és Ujfehértóra való. Nem öngyilkossági szándékból ment a sínpárra, de minden valószínűség szerint saját vigyázatlansága okozta borzalmas halálát. 80 éves aggastyán volt már; korára való tekintettel elég fürge ugyan, de mégis kissé nehézkes járásu és nagyot is hallott. A gyermekei tartották, akik közül hol az egyiknél, hol a másiknál húzódtott meg. Tegnap este az Ujfehértó közelében fekvő puszta indult ott lakó fiához és ezen utja közben érte a tragikus halál. Az agg ember a szántóföldeken keresztül haladva, s a vasuti pályatesthez érve, bizonyára nem vette észre a vonat közeledését és át akart menni a síneken. Eközben a robuszó vonat elütötte.

— **Az anyóka temetése.** Egy pétervári ujság közli a következő jellemző beszélgetést:

Két anyóka, akik közül az egyik gyógyíthatatlan betegségben szenved, beszélget egymással.

— **Lelkem, ugye nemsokára meghaloz?**

— Igen, angyalom, érzem, hogy nem bírom már soká!

— **És van pénzed a temetésre?**

— Nem, semmim sincs! Tudod, hogy nincs egy kopekem sem.

— **Akkor jobb, ha gyónni még és aztán a kazáni templom felé tartasz.**

— **De lelkem, miért zárándokoljak a kazáni templomhoz?**

— **Azt mondják, hogy trepov fő kormányzó ott a tömegre lövet és aki meghal, azt kormányköltészen temetik el. Ravatalt kapsz, lelkem, pap meggy utánad és a sir nem kerül semmibe . . . minden ingyen,**

keresztényi szertartás szerint — Azt tanácsolom, lelkem, hogy siess a kazáni templom felé. És ha a fő kormányzó véletlenül sajátkezűleg agyonver, képzeld csak, minő tisztesség ez a te számodra. Valóban nem tréfa dolog!"

— **Iparosok felolvasó ülései.** Érdekes és figyelemreméltó mozgalom indult meg a debreceni iparosok körében, egy a saját érdekeik előmozdítása szempontjából igen hasznos és üdvös eszme, megvalósítása iránt. — Dávidházy Kálmán kezdeményezésére ugyanis az iparos kör elhatározta, hogy felolvasó üléseket rendez, melyeknek célja lenne az iparosok szervezkedése, a tartós és állandó érintkezés és ugy a magán, mint a közéletben az ipari érdekek kellő védelme és biztosítása. A felolvasások az egyes közgazdasági főleg pedig az ipari kérdésekkel foglalkoznának behatóan. Eleinte csak iparosmesterek tartják a felolvasásokat, melyek érdekes és tanulságos voltuknál fogva alkalmasint nagy érdeklődés mellett fognak lefolyni. Később azonban Debrecen kiváló közgazdasági férfait, iparpártolót is megnyerik erre. E hó 26-án délután 5 órára tervezik az ipartestület disztermében (Simonffy-utca 1. szám II. emelet) az első felolvasást, melynek tárgya a következő lesz: 1. A felolvasások tartásának célja. Előadó: dr. Tóth Kálmán ipartestületi jegyző. 2. Iparosok dolga. Előadó: Dávidházy Kálmán. Ezek a felolvasó ülések az iparosok nagy érdeklődését érdemlik meg.

— **Se pénz, se tehén.** Takács Mihály balmazújvárosi béres gazda megbizta Kónya Gábor nevű munkását, hogy tehenét hajtsa föl a csegei vásárra és adja el kétszáz koronáért. Ha ezt az összeget nem kapná meg a vásáron hajtsa vissza a tehenet. Kónya Gábor a megbizásnak úgy felelt meg, hogy eladta a tehenet száznegyven koronáért, aminek öröme a csegei csárdában nagy áldomást csapott. Másfél napi áldomás ivás után az apostolok lován megindult Balmazújváros felé. Utközbe esett a nagy Hortobágy, amelynek hívogató barátságos csárdáiban fél-fél napot pihenőket tartott Kónya Gábor és szórta a pénzt, mint valami geróf vagy zsvány. Negyednapra végre haza érkezett Balmazújvárosra, ahol legelső dolga volt batérni az asszonybosszantó csárdába, ahol két napig muzsikáltatta magát a magyar. Ekkor tudta meg Takács Mihály, hogy Kónya Gábor tulajdoni a tehenen és annak az árából mulat. Nyomban értesítette a csendőröket, akik le tartóztatták, de már akkor csak 2 korona 80 fillér maradt a tehen árából.

— **Gönczi-egyesület.** A Hajdumegyei Gönczy Tanító Egyesülete hó 25-én d. u. 3 órakor, a városbáza egyik termében választmányi ülést tartja. Tárgy: 1. Titkári jelentés. — 2. Intézkedés a közgyűlés megtartására. — 3. Bizottsági jelentés az egyesületi törzskönyvről. — 4. Jelentés a tanszer-muzeum és könyvtár állandó helyiségéről és elhelyezéséről. — 5. Számvizsgáló bizottság kiküldése. — 6. Indítványok. Az elnökség.

— **Vigyázatlan talyigás.** Könnyen végzetessé válható baleset történt vasárnap este a Piac-utcán. Az Arany János utca sarkánál Ladányi Gábor Csapó kert 48. szám alatt lakó talyigás, sebes hajtás közben talyigájával elgázolta Braun Adolfné nevű asszonyt, aki azonban szerencsére csak könnyebb sérüléseket szenvedett. A vigyázatlan talyigás ellen a rendőrség megindította az eljárást.

Óra, ekszer, ezüstnemű beszerzésnél a nagyközönség érdekeit Debrecenben egyedül Lőkövits tarthatja szem előtt!

Verekedés. Kiss Sándor Honvédtudós 53. szám alatti lakos és Szilágyi István nevű barátja tegnap este hazafelé tartottak. A Csap-utcán haladtak, mikor egyszerre hátulról négy fiatalember, minden ok nélkül reájuk támadt. Szilágyi Istvánt bottal fejbeverték. Kiss Sándort pedig bicskával a hátán megszurták, azután elmenekültek. A rendőrség a feljelentés folytán nyomozza az ismeretlen verkedőket.

X LETZTER JÓZSEF fényképészt, testészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Allandó fényképezés a műterem kapubejárataánál levő kávéházban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

A madridi hölgyek.

„Az előkelő madridi hölgyvilág egy része mozgalmat indított a realiztikus szindarabok bojkottálása érdekében.”

A madridi nőkről sokat hallottunk már. Leírásokból, felolvasásokból tudjuk, hogy javarészt szép, ésbontón szép s hogy a vérök tüzes, akárcsak Vezuv lávája. Szeretik a muzsikát, a táncot, a kényelmet s a szerelmet. A muzsikát, ha dallamos, a táncot, ha kecses, a kényelmet, ha uri s a szerelmet? — nos hát a szerelmet mindenféleképpen. Lehet a férjé is, de más férjé még kedvesebb. A hűség nem lelkiismeretbéli dolog. — Elég, ha a házasságban csak az egyik fél hű, ennek azonban a férfinak kell lennie.

Schluss!

A spanyol arisztokraták azonban szeretnek még valami mást is. Szeretik Prevost, Mantegazza, Boccacio, Casanova s más — hasonló irányban dolgozó — írók elbeszéléseit, amelyekben az üdítő szellemmel ki-
kül megleglik az igazító pikantériát, a vért-
bizsergető frivolitást is. Akiknek elődei meg-
gondolatlanul futottak hajdanában don Juan
karjaiba, azoknak ereiben sem válhatott
vizzé a vér, a tüzes hispaniai láva, amelyek-
nek a mai műveltség világában már némi kul-
turális eledelre is elkerülhetetlen szüksége
van.

Azaz, hogy csak szerették ezeket a
munkákat, mert ezennél a következetesség-
nek szent nevében nem szabad többé hoz-
zájuk nyulniok. Nem és ezerszer nem! Hisz,
amint a lapokban mindenfelé olvasható,
propagandát alakítottak annak érdekében,
hogy a spanyol színpadon a jövőben egy
olyan darab se kerülhessen előadásra, amely-
ben csak a legkevésbé sikamlóság találtatik.
Elvették a kez ceruzát s indexre tették sa-
ját hazai irodalmuknak legnagyobbjait, aki-
nek műveiben némi reális izre akadnak. Er-
kölcscsöszöknek csaptak fel, akik lángpalos-
sál állanak a teátrum kapuja elé s kérlel-
hetetlenül üznek el onnét mindenféle skrib-
ler népséget, amely az életet is fel merész-
kedik vinni a világot jeitendő deszkákra.

Honnét, hogyan jött ez a hirtelen vál-
tozás? Ki tudná megmondani, mikor asszo-
nyok művéről van szó.

Lehet, hogy az bosszantotta őket, hogy
a modern darabok szereplői között tulsok al-
teregojukra akadtak, lehet, hogy az uraik
kétértelműt akarták eloszlatni, nincs kizárva,
hogy az egész propaganda unalom üzésnél
sem egyéb, — csupán az az egy lehetetlen,
hogy a mozgalom komoly volna.

A jó donok és grandok szegre akaszt-
hatják fegyvereket, amelylyel eddig felesé-
geik udvarlóiit koresték halálra, a drámaírók
csizmadiamesterségre térhetnek át, a madridi
hölgyek azért lényegileg semmiféle változá-
son sem fognak átmenni.

Nem lesznek hübbek, nem lesznek sze-
bidebbek, mint eddig voltak.

A don Juanok faja sem fog kivészni
Spanyolhon szépséges ege alatt.

A gonoszszájú világ pedig mosolyra
vonja ajkait, mikor a madridi híradást ol-
vassa s így kiált fel:

Ne bántsátok a színházat bájos donnák,
hisz ti is csak komédiázatok!

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Szerda, nov. 22-én: „Bohém világ”
szinmű (B).

Csütörtök, nov. 23-án: „Figaróházas-
sága” vigjáték (C)

Péntek, 24-én: „Szegény Jonathán”
operette (A)

Szombat, nov. 25-én: „Lilla” vigjá-
ték. (B.)

* A „Csepürágók” operette ma már
kisebb publikum előtt került színre. A derék
lovak holnap már a Murger romantikus „Bo-
hém világ”-jának, holnapután a Beaumar-
chaire klasszikus „Figaró házassága”-nak ad-
nak helyet, mert földolog a változatosság.

* Figaró házassága. Holnap a Figaró
házassága kerül színre, melyben Figaró sze-
repében Zilahy Gyulát legdiadalmasabb sike-
rei fűzik. A darabban Föthy Frida, Marko-
vics Margit is igen szép sikert arattak a
legutóbbi előadásán.

* Bohémvilág. Murger hallhatatlan
remeke a „Bohémvilág” c. szinmű kerül ma
színre, melyet a „Bohémélet” csodás, színes
verőfénye ragyog be. Két bohém lélek szo-
moru szerelmi regényét szívesen fogja ma
is figyelemmel kíséreni a mi finom izlésű
közönségünk, mely az igazi költői alkotás-
kat, még ha ismertek is már örömmel látja
a műsoron.

* Szegény Jonathán pénteki előadása
iránt szép érdeklődés mutatkozik. A pompás
zenéjű operette repriza előadásában részt
vesznek: Föthy Frida, Pozsonyi Lenke, Bék-
keffi A. Árkossy Vilmos, Sarkadi Vilmos,
Szabó Gyula, Deéssy Alfréd és Kondor Erő
a címszerepet pedig Polgár Sándor játssa.

* Veér Judith rózsája. Lampérth
Géza kuruc tárgya nagy irodalmi értékű
drámájából szépen folynak a próbák. A Nem-
zeti színházban nagy sikert aratott, a darab
vasárnap este fog színre kerülni először.

FAVIRÁGOK.

Nagy tűz.

Bécs, nov. 21. A nyugati pályaudvar
szertárában az éjjel fél 12 órakor tűz ütött
ki, amely hirtelen az egész épületet lángba
borította. A szertárban levő gépek, olajak és
egyéb szerek a tűznek áldozatul estek. A
tűz okát még nem tudják. A központi és
kerületi tűzoltóságok nem sikerült a szert-
tárt megmenteni, de a közelfekvő raktárakat
megmentette a tűz terjedésétől. Két tűzoltó
megsebesült.

Politikai párbaj.

Máramarossziget, nov. 21: Mára-
marosszigetéről táviratozzák, hogy ott
ma véres lefolyású kardpárbaj volt. —
Perényi Zsigmond báró, főispán, az
árvaszéki ülésteremben, kardpárbajt vi-
vott Szöllősi Ferenc megyebizottsági
taggal, amelyben a főispán jobb karján
és mellén súlyosan megsebesült. —
A párbaj oka politikai összeszólalkozás.

A norvég küldöttség fogadtatása.

Kopenhága, nov. 21. A kastélyban tar-
tott esti diszebédnél Keresztély király Maud
királynőt és Hakon király Mária Feodorovna
özvegy cárnét vezette asztalhoz. Az ebéden
résztvettek a királyi ház összes tagjai, a nor-
vég küldöttség, az összes miniszterek, az
angol és norvég követség, udvari méltosá-

gok és mások. Keresztély király a norvég
népre és a norvég királyi pártra emelte po-
harát. A zene a norvég nemzeti himnusz
játsszotta. Közvetlen azután Hakon király a
következő beszédet mondotta: Ebben a ko-
moly percben igazán nehezemre esik a hálá-
szavait tolmácsolni s felségégek azokért a
szavakért a melyeket hozzám és nőmhöz,
mint Norvégia királyához és királynéjához
intézett. Szeretett nagyatámnak mint ki-
rálynak és férfinak fényes példáját igyekszem
jövő felelősségteljes hivatásomban követni és
hozzá hasonlítani lesz legfőbb törekvésem.
Leghőbb vágyam, hogy Isten erőt és képes-
séget adjon ahhoz, hogy köztem és a nor-
vég nép között ugyanazt a bizalmas viszonyt
létesíthessem, a mely felségem és a dán nép
között fennáll. Soha sem tudjuk elfeledhetni,
köszönni és soha sem fogjuk ellegezhetni,
hogy mi volt felségem nékem és nőmnek. —
Midőn szeretett nagy atyámnak legmelegeb-
ben érteit hálánkat tolmácsolom, azokkal a
szavakkal akarom beszédemet befejezni, a
mely minden vasárnap minden dán tengerész
ajkáról felhangzik: Isten tarss meg kirá-
lyunkat. Ezután a zene a dán nemzeti him-
nusz játsszotta, a melyet, épp úgy, mint a
norvég himnusz, állva hallgattak végig.

Oroszország csendes.

Moszkva, nov. 21. A vidék nyugodt.
Moszkvában néhány gyár munkásai, a kik
eddig szüneteltek, visszatértek a munkához.
Tifliszben a szélső balpárt többségének ké-
pviselei a sztrájk ellen foglaltak állást. A ta-
nítók és a diákok kijelentették, hogy a ta-
nítás megkezdését kívánják. Georgienben nyu-
galm van. A kievi városi tanács tagjai rend-
kívüli közgyűlés egybehívását követelik,
hogy fölkerjék a kormányt, hogy újabb va-
suti sztrájk kitörésének megelőzésére meg-
felelő intézkedéseket tegyen. Varsó összes
gyáraiban megkezdtek ujabb a munkát. Kosz-
tromában az alkotmányos párt gyűlést tar-
tott, a melyben határozatilag kimondta, hogy
kivánatosnak tartja, hogy az összes szemé-
zők, valamint a városi hatóságok adják bi-
zalmuk jelét Witte gróffal szemben. Ez lesz
a zavargások elsimitásának egyetlen módja.

Az orosz forradalom.

Moszkva, nov. 21. A zemszivo kong-
resszus tegnap folytatta tárgyalását arról a
viszonyról, mely közte és a kormány, illetve
gróf Witte között fennáll. Cseraikov és Sza-
ratov képviselői indítványozták, hogy a kor-
mánynak bizalmat szavazzanak, de csak arra
az esetre, hogy ha alakul ülés hívják egybe.
Orsi képviselője kijelenti, hogy s is bizal-
mat szavaz a kormánynak akkor, hogyha a
kivételös törvényt eltörlik Szavropol képv-
iseleje arra a veszélyre mutat, mely az ag-
rármozgalomból származhatik és arra a kö-
vetkeztetésre jut, hogy ez a mozgalom Orosz-
ország jólétét fogja tönkretenni. Ezzel szem-
ben Szaratov képviselője kijelenti, hogy az
agrármozgalom nem szolgáltat okot aggo-
dalomra. A parasztokat agitátorok vezetik.
A zavargások okozót megvetéssel kellene
ajtani. Trubeckoj herceg azt mondja, hogy
ha a kongresszus nem támogatja a kormányt,
ez annak a látszata lesz, hogy az október
30 ki manifesztummal nincsenek megelégedve.
Mindenkinek kötelessége, hogy a manifeszt-
um köré csoportosuljon, mert máskülön-
ben bekövetkezik a rémuralom. Szónok
indítványozza, hogy kérjék meg a kor-
mányt, hogy bizzon meg a zemszivo városok
és a főiskolák képviselőiből egy bizott-
ságot, amely a birodalmi дума részére
— választási törvényt dolgozzon ki. —
Kazan képviselője azt fejtegeti, hogy a nép
ellenzi az alakuló ülést. Pétervár képviselője
indítványozza, hogy támogassák a kormányt
és várják meg, míg összeül a дума, amely
egyedül van hivatva, hogy a szabadság vé-
delmére törvényeket alkosson. Novgorod képv-
iseleje indítványozza, hogy az október 30 ki
manifesztumot fogadják el és csatlakozzanak
a kormánynak. Szaratov képviselője csatla-
kozik az indítványhoz. Tver képviselője csak
bizonyos feltételek mellett szavaz a kormán-
nak bizalmat. Az ülést másnapra halasz-
tották.

Budapesti gabonaüzede.

(Déli sárlat.)

Budapest, nov. 21.

Buzakínálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Gyöngye irányzat mellett néhány ezer métermésa került forgalomba 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonanemek nyugodtabbak. Idő: derült.

Búza áprilisra	17.16—18.
Őszi áprilisra	14.28—30.
Őszi áprilisra	14.48—50.
Tengeri májusra	13.82—84.
Repcse 1906. augusztusra	25.60—80.

Szerkesztői-posta.

P. A. (H.-Szoboszló.) A betéti kamatlábak minden intézet felfogja emelni, mert minden jel arra vall, hogy a pénz drágasága hosszú életű lesz. Budapestben egyik intézet a másik után kezdi már ezt megtenni s így a vidékiek sem fognak elmaradni, nehogy megkárosodjanak.

Sz. G. Válogatunk belőlük.

K. P. (Feleségemhez.) Holnap közöljük s meghangu költeményt.

Karácsony A. Helyben. Tárcaja nagyon naiv hangon van írva, nem a mi lapunkba való. Itt ott át csillan benne az írói véna, de az eszmék hirtelen ellapulnak. Talán szerencsétlen bennünket valami csinos, kerekded s kellemesen megirt közlmény nyel?

Törvényozók.

§ Színházi pör. A bécsi bíróság tegnap egy igen érdekes ügyet tárgyalt. Jarno színházigazgató bepörölte Meisl dr. ügyvéd utján Hawel Rudolf és Koppel János írókat és Reinhardt Henrik zeneszerzőt 3000 korona előleg visszadása miatt, mert a szerződésben előírt darabot nem szállították a szerzők. A különös ügy előzményei a következők:

A három alperes június 18-án szerződésileg kötelezte magát, hogy egy „Wiener Bürger“ című három felvonásos darabot írjanak Jarno igazgató számára. A darab főszerepeit Girardi komikusnak és Niesenek kellett volna játszani. Jarno igazgató viszont kötelezte magát, hogy 3000 korona tantieme díjazatot fizet a szerzőknek, bárhol sikerül is a darab. Sőt előre ki is fizette a 3000 koronát. Az alperesek azonban nem készültek el a darabbal a megállapított terminusra, sőt még az ujjban engedélyezett időre sem szállították a darabot. Jarno igazgató erősen károsodott ezáltal. Az egész műsort meg kellett változtatni. Girardi már nem léphet fel ebben a darabban.

Jarno igazgató bepörölte erre a három szerzőt és az előre kifizetett 3000 koronát kéri vissza.

A tárgyalást a bíróság négy hétre elhalasztotta, az alperesek viszonzulásának beadásáig.

Egy hasonló ügyet tárgyalt a II. kerületi bíróság is tegnap.

Guttman Mici színész pörölte be Steinert, volt igazgatóját, mert ez nem akarja jogosan járó fizetését kiutalni.

A színészt egész nyárra szerződtette az igazgató az „Angol keribe.“ Minden este hírasztó szerepekben lépett fel. Egész éjjelig kellett rendszeren a színpadon lennie. A nyár közepén megbűtötte magát a színész, beteges lett és orvosi tanácsára abba kellett hagynia a fellépéseket. Egészségének helyre állítása céljából pedig a délvidékre kellett utaznia.

Az igazgató tagadja, hogy Guttman Mici a színpadon hűlt volna meg, nem is akarja a hátralékos fizetést kiutalványozni.

A bíróság újabb tanúk kihallgatása miatt a tárgyalást bizonytalan időre elhalasztotta.

„Itt élned halnod kell!“

— Regény. —

Írta: Inotay Béla.

57.

VII.

„Isten hozzád, örökre, végkép!“

Hát az ilyen ember akar írni? A lélektan embere, az élet tanítója!

Fájt a leány hűtlensége a lelke minden részének. — Hiusága sokkal jobban sajtott, mint gondolta volna. E percben szeretett volna hirt, dicsőséget, aztán egyetlen vállvonással lerázni magáról az egész kellemetlen emléket.

Emil lépett be. Előre nyújtott jobbja, arcának egzaltált kifejezése bejelentették, hogy nagy jelenet készül. Meg akarja győzni Jenőt, hogy Milena tulajdonképpen nagy dolgot követett el. Eszméért, ideálért lökte el a boldogságot. Be akarta Jenőnek bizonyítani, hogy nincs oka nehezeltelni, sőt kötelessége beismerni Milena eljárásának nemis, nagy-szerű voltát. Azt hitte, nem csak megvigasztalja Jenőt, sőt büszke lesz az ideális leányra! Kitélt Milostól, hiszen az ő rajongása bő olajforrás volt; ezen gyuladot meg a Milena lelkesült rajongásának mécsese is!

Bohó fiú! Sok érzés van, a mely semmi idealizmus kedvéért nem hátrál.

A szereim, a hiuság mindenestre ezek közül valók.

Jenő megkérte emilt, hagyná magára. A történetek után nem is óhajt többé Milossal érintkezni, Milenáról hallani:

— Ki ki a maga párjával, mondjuk mi barbár magyarok, kedves Vietorisz ur!

— Serénk ur, eseng a fiu, én is bálványoztam Milenát és mégis lemondtam!

— Ezt jobb lett volna nem mondania, kiált Jenő a Serénk-érnek hirtelen föllobbanásával — Egy lépést tett a meghökkenett gyerek felé.

De az ő lelke nem volt berendezve az energia tartósabb működésére. Már is megbánta fölindulását. Most már a gyöngye férfiak és erős asszonyok közös fegyverével, gunnyal felelt.

— Azért van, hogy nem egyformán érezünk, mert egy Serénk és egy tót legény nem érezhetnek egyformán.

Emil szó nélkül távozott. Könny szökött szemébe. Igazán meg volt róla győződve, hogy jól cselekedett. Milyen dicsőség lesz, ha a hírneves művész először játssza el a „Zivena“ négylet disznaján, a turóc-szent mártóni „Dom“ színpadán a szép Mahuliens szerepét! Vagy Jeanne D'Arcot! Ezt, valóban ezt! És akkor kezdődik majd a tót színezet élete...

Addig csak küzdjön Milena, szenvedjen Serénk, hiszen ő is szenved kimondhatatlanul! Ő is oly igen szereti azt a csodálatos leányt!

A dicsőség pályája rögzös, véstteljes. Oh Istenem, mi lesz, ha dicsőség helyett romlást idéztem Milena fejére!

(Folyt. köv.)

Városi Színház.

Bérlet 47. szám. (B)

Szerda, 1905. évi november hó 22 én:

Bohém világ.

Drama 5 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Durandin kereskedő — Szakács Andor.
Rodelphe, unokatestje, költő — Terényi Lajos.
Marcel, festő — Krasznay Ernő.
Schaunard, zenész — Kondor Ernő.
Colline, filozófus — Szabó Gyula.
Berolt, szállodatulajdonos — Sarkadi Vilmos.
Rabústa, szolgáló — Zilahy Gyula.

Holnap, esütörtökön, november hó 23-án:

Figaró házassága.

(Egy napi bolondság)

Vígjáték.

Utazásnál nélkülözhetetlen
egészségileg megvizsgálva
Bécs, 1887. jul. 1.

Kalodonit

nélkülözhetetlen

fogtisztító szer.

A fogak tisztántartására. A fogak közt képződő ártalmas anyagok elhárítására. Üdítő hatásu s ez a kalodon a legnagyobb sikert érte el minden művelt államban el van terjedve.

— 1. —

MAGYAR ÁLLAM VASUTAK

menetrendje

1905. október hó 1-től.

Debrecenből indul:

	óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 46
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8 57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8 30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10 25
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4 —
Csák Szatmárig (gyorsvonat) —	d. u.	6 55
Csák Szatmárig teher v. sz. sz. —	este	8 24
Szatmár — M.-Sziget f. (gyorsv.) —	d. u.	12 11
Miskolc — Kassa felé — — —	reggel	8 51
Miskolc — Kassa felé — — —	este	7 17
Szerencs — S.-A.-Ujhely Kassa f. —	d. u.	4 36
m. a. vasutó	reggel	5 35
vásártérről —	reggel	5 44
m. a. vasutó	d. e.	8 09
vásártérről —	d. e.	8 16
H.-Böszörmény —	d. u.	11 11
B.-Sz.-Mihály —	d. u.	11 20
felé —	d. u.	4 41
m. a. vasutó	d. u.	4 54
vásártérről —	este	7 —
m. a. vasutó	este	7 07
vásártérről —	reggel	4 35
F.-Abony felé m. a. vasutó	reggel	4 56
F.-Abony felé vásártérről —	d. u.	4 56
O.-Kócs — Polgár felé m. a. v.-tól —	d. u.	5 16
O.-Kócs — Polgár felé vásártérről —	reggel	9 35
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4 51
Derecske — N.-Léta felé — —	d. u.	4 51

Bpestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6 40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5 45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9 35

Budapestről Debrecenbe indul:

A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 25
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 —
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 35
Az éjjel 12 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 —
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15

Debrecenbe érkezik:

Budapest felől (sznmélyvenat) —	d. u.	8 29
Budapest — Nagyvárad f. gyorsv. —	este	6 40
Budapest — Nagyvárad felől —	éjjel	2 24
Budapest — Nagyvárad felől —	d. u.	8 29
Csák P.-Ladánytól — — —	reggel	7 46
Csák Szatmár felől — — —	reggel	8 57
Szatmár — M.-Szigetről — — —	d. e.	4 31
Csák M.-Szigetről (gyorsvonat) —	d. u.	10 11
Csák M.-Szigetről — — —	este	6 43
Szatmár felől — — —	este	8 04
Kassa — Miskolc felől — — —	d. e.	8 19
Kassa — S.-A.-Ujhely — Szerencs —	este	11 31

vásártérre —	reggel	7 33
mávasutóhoz —	d. e.	7 40
vásártérre —	este	6 22
mávasutóhoz —	este	6 28
vásártérre —	d. u.	8 29
mávasutóhoz —	d. u.	8 35

F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	7 44
F.-Abony felől m. a. vasutóhoz —	d. u.	7 54
O.-Kócs — Polgár felől vás. tér. —	reggel	5 25
O.-Kócs — Polgár felől máv. hoz —	reggel	5 35
Derecske — Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske — Nagy-Léta felől —	d. u.	8 18

Iroda-áthelyezés!

Ezennel van szerencsém üzletfeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint közel 30 év óta

V., Fürdő-utca 4. szám alatt létezett hirdetési irodámat a ház lebontása folytán folyó évi november hó 1-én BUDAPEST, V., Mérleg-utca 12 sz. alá helyeztem át. ——— Kitűnő tisztelettel Eckstein (Elek) Bernát hirdetési irodája BUDAPEST, V., Mérleg-utca 12. sz. Telefon: 35--24.

Legjobb bajuszpedrő a híres Debreceni „CIVIS” bajuszpedrő

mely nem tép, de jól összetartja és nötteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó”-hoz DEBRECENBEN.

Hirdetések művészi illusztrálása, szövegezése, eredeti tervezetek kidolgozása és előleges költségvetések teljes díjtalanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, V. VÁZLÓ-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA. —

ÉRTESÍTÉS!

AZ

Altalános tudósító

hirdetési osztálya Budapesten, tulajdonos **Leopold Gyula** szerkesztő Irodáját izentékenyen megnagyobbítva és a modern reklám követelményeinek megfelelően berendezve

Erzsébet-körut 41.

alá helyezte át, ahol szakavatott pontos és lelkiismeretes tevékenységet fog kifejteni továbbra is úgy a hirdetőközönség, mint a sajtó érdekében.

AKI Gyönyörűséget AKAR

szerezni magának, az nézze meg

ROSE DEZSŐ

fényes

ékszer-üzletét

a Hungária kávéház mellett

A legremekőbb, legragyogóbb, legizléesesebb, ékszereket

ott szolid áron lehet megszerezni.

Szőlővessző

A világhírű

„Delawáre”

adja a legjobb bort!

Oltani permetezni nem kell!

a szőlészet kincse.

A phyloxerának ellent áll!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

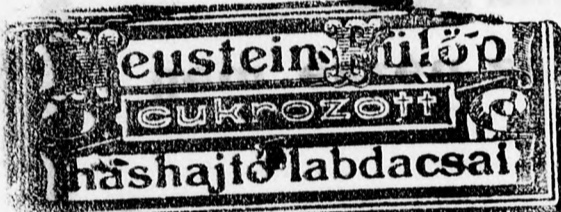
nagyenyiségű sima és gyökeres Delawáre vessző eladás

Cím:

Szigyártó és Takáts

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd. Somogy-m.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

E pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pilulák

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Czukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik. Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy tegeres mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tegeres bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz tövényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A kereskedelm törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót”-hoz címzett gyógyszerháza Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Odón, Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész uraknál.

Eladó gőzmalom.

A debreceni Első Takarékpénztár a tulajdonát képező közvetlen a város alatt és a m. á. v. vonala mellett fekvő u. n.

Barcsai-féle gőzmalmot

a vele járó 2366 négyszögöl telekkel a benne található összes felszerelésekkel együtt — igen kedvező feltételek mellett eladja. Az eladás tárgyát képező malom azonnal átvehető. Bővebb értesítés nyerhető alulírott igazgató ágnál.

Debreceni Első Takarékpénztár Igazgatósága.

HIRDETÉSEK

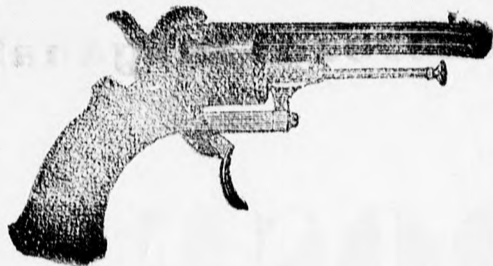
felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Hirdetmény.

Nagyméltóságú Gróf Zichy Géza ur Hosszu-Pályi község határában lévő, Szabó István birtokán 64 kat. holdnyi területen fekvő, körülbelül 1183 méterre lecsült faanyaga, melyből 5 hold 739 □-öl karónak is használható akácfa, a többi részben műfának is használható tölgyfa, —

I á b á n e l a d ó.

Az erdőfája a fentemlített birtokon megtekinthető. Ajánlatok a Hajdu-Tetétleni uradalom Tisztartóságának küldendőek Tetéltre, per Kaba vasutállomás.

ÖNVÉDELMI célból

legjobb minőségű forgópisztolyokat és angol „boseer”-eket

ajánlok legnagyobb választékban és jutányos árak mellett.

TÓTH GYULA

Debrecen, Piac-utca 20-27.

Első kézből, a gyárban vágárol Ön olcsón és legjobban!

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóci javított tárogató és ahangfokozó gerenda feltalálója

Budapest, II., Lánchíd-u. 5. sz.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges (speciális) fából, réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Regedük 3-4, 5-6 forintól feljebb a legjobb felszereléssel. Tárogató

Hangfokozó gerenda rozsfából, ujezüst billentyűvel és iskolával, 30- forintól feljebb.

Harmonikumok. világhírű legjobbak, 65- forintól feljebb.

Harmonikák, legjobbak, erős, elpusztíthatatlan hangokkal, 2,50, 3- versenyszerű minták. 4-5, 5- forintól feljebb. Különleges acélhangú hang-

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett, jutányos áron, elismert jó minőség, a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakzerű pontossággal, jutányos áron eszközöltek.

Ezesség minden egyes hangszernél. Kivitel nagyban és kicsinyben.

Árjegyzék minden hangszerül kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

